

TDSD

Bülteni

MART 2023

URGE

**Mulberry'nin
Deriyi
Önemsemesi**

Erasmus+

BAŞKAN'DAN

Değerli Meslektaşlarım,

2023 yılının ilk bülteni ile sizlerle birlikte olmaktan çok mutluyuz. 2 milyar 57 milyon dolar ihracatla kapattığımız 2022 yılının ardından 2023 yılı zorlayıcı yeni koşullarla birlikte başladı.

Öncelikle 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen ve Kahramanmaraş merkezli olmakla birlikte 11 ilimizi derinden etkileyen deprem felaketi ile birlikte bugüne kadar tüm dünyada gerçekleşmiş sayılı önemli doğal afetlerden birisi ile karşı karşıya kaldık. Bu süreçte hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar dileriz. Geride kalan acılı ailelere de geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz. Sektör olarak biz de bu yaraların sarılması amacıyla elimizden gelen desteği verdik ve vermeye de devam ediyoruz. Maddi ve manevi imkanlarını seferber eden Dernek üyelerimize ve sektör mensuplarımıza teşekkür ederiz.

Ülkemizin yaşadığı bu derin acının yaralarını sarmaya çalışırken bir yandan da hem küresel hem de ekonomik gelişmelerin baskısı altında üretim ve değer yaratma çabalarımız devam ediyor. Yılın ilk 3 ayını değerlendirdiğimiz zaman ana pazarımız olan Avrupa Birliği'ndeki resesyon, ülkemizdeki seçim atmosferi ve kurun değerinin yerinde kalması ithalatı desteklerken diğer taraftan da ihracat pazarlarımızdaki rekabet gücümüze zarar veriyor.

Hemen her bültenimizde değindiğimiz ve işletmelerimiz üzerinde giderek artan sürdürülebilirlik baskısı devam ediyor. Organize Sanayi Bölgelerinde olmamız, atık sularımızın kirlilik yükünü arıtma tesisleri aracılığı ile gideriyor olmamız, üretim sürecinde ortaya çıkan atıkları başka endüstrilere girdi olarak gönderiyor olmamız artık yetmiyor. Daha farklı bakış açılarına ihtiyacımız olduğu gibi ortada.

Yine benzer şekilde hemen her bültenimizde değindiğimiz Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı konusu var. 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girdi. 2026 yılına kadar geçiş süreci içerisinde gerekli tedbirleri almazsak üretim ve ihracatımız açısından önemli olumsuz sonuçları olacaktır.

Avrupa Birliği'ndeki gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Birliğin 2050 yılında ilk karbon nötr kıta olma hedefine ilişkin motivasyonu oldukça güçlü. Karbon nötr olma hedefine giden yoldaki en önemli araçlardan birisi olan yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılması amacıyla çok önemli düzenlemeler hayata geçirildi. Bu yatırımların önündeki bürokratik engeller olası en düşük seviyelere indirildi ve daha etkin bir mekanizma olması için de çalışmalar sürüyor.

Yılın ikinci bülteninde daha keyifli haberler paylaşabilmek umuduyla tüm sektör mensuplarımızın Ramazan Bayramını kutlarız.

URGE (Uluslararası Rekabetin Geliştirilmesi Projesi)

Bir önceki bültenimizde de sizlerle paylaştığımız yeni URGE projemiz olan “Deri Sektöründe Sürdürülebilir İhracat için Yeşil Mutabakata Uyum Projesi”...

Ticaret Bakanlığımız tarafından uygun bulunarak destek kapsamına alındı. Böylece 2015-2018 ve 2019-2022 tarihleri arasında başarıyla tamamladığımız URGE projelerine bir yenisini daha eklemiş olduk.

Önceki yıllarda gerçekleştirdiğimiz URGE projelerinin projeye katılan üye işletmelerimize olan pozitif katkılarını bizzat kendilerinden aldığımız geri bildirimlerle teyid etmiştik. Geçmiş projelerle sağlanan eğitim ve danışmanlık faaliyetleri neticesinde işletmelerimizin sürdürülebilirlik yolculuğu daha sağlıklı bir şekilde desteklenmiş oldu.

Ticaret Bakanlığı tarafından destek kapsamına alınan bu yeni projemizle de daha ileri seviyede olacak şekilde proje katılımcısı firmalarımızı destekleyerek yeni gelişmelere karşı hazırlıklı olmalarını sağlamaya gayret edeceğiz. Önümüzdeki günlerde gerçekleşecek ihtiyaç analizi çalışması ile proje katılımcısı üyelerimizin 2026 yılına kadar devam edecek URGE projesi kapsamında hangi faaliyetleri gerçekleştirmek istedikleri net bir şekilde tanımlanacak.

Projenin tasarımı aşamasında öncelikli konuları belirleme imkanımız olmuştu. Bu doğrultuda zaman kaybı olmaksızın faaliyetlere başlamak üzere gerekli araştırma

çalışmaları da hali hazırda başlamış durumda. Yeni projemizde özellikle LCA (Yaşam Döngüsü Analizi) ve Sosyal Uygunluk kriterlerinin karşılanmasına yönelik eğitimler ve işletmelerde bire bir gerçekleşecek Danışmanlık faaliyetleri yapılması gündemimizde. Yaklaşık 50 milyon TL tutarındaki devlet desteğini olabilecek en iyi şekilde değerlendirerek projemize katılan işletmelerimize olabilecek en fazla desteği sağlamayı planlıyoruz.

URGE

Yeşil dönüşüm ana teması ile yeni bir URGE projesi hayata geçirilecek.

The Escomar Electric
Eco-Friendly way

ESCOMAR
ITALIA
machines for tannery

The first electric wet blue sammying machine **PCRe7**

ESCOMAR ITALIA SRL | Via Prima Strada, Z.I. - 36071 Arzignano (VI) - ITALIA
www.escomar.it

Erasmus+ Projesi

Geçtiğimiz üç sene içerisinde başvuru fırsatı aradığımız Erasmus+ projesi için uygun bir çağrı yayınlandı.

Sektörümüzün nitelikli insan kaynağına olan ihtiyacı her geçen gün artarak devam ediyor. Bu ihtiyacı giderebilecek ve Mühendislik düzeyinde eğitim veren tek kurumumuz ise Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi bünyesindeki Deri Mühendisliği bölümü öğrencilerimiz.

Hem Deri Mühendisliği bölümüne hem de öğrencilere ihtiyaç duydukları zamanlarda olabildiğince destek vermeye çalıştık ve bu çabalarımız devam da edecek. Bölümün yakın zamanda hazırlık sınıfı ile birlikte İngilizce eğitim olanağına kavuşmuş olması sektörümüz açısından oldukça önemli bir gelişme. Teknik bilgi birikimi yüksek deri mühendislerinin aynı zamanda yabancı dil bilgisi ile donatılması küresel dünyadaki tüm gelişmeleri takip edebilmeleri ve bunu üretime yansıtılabilmelerine imkan verecektir.

Bir süredir deri mühendisliği bölümü öğrencilerimizi Ege Üniversitesindeki eğitimlerinin yanı sıra özellikle sürdürülebilir deri üretimi pratiği olan ülkelerdeki dericilik eğitimi veren kurumlarda eğitim almaları ve bu eğitimin yanı sıra yine sürdürülebilir deri üretimi pratiklerine sahip yurt dışı tabakhanelerde staj yapabilmelerine olanak sağlayacak bir projenin tasarımı üzerinde çalıştık. Bu iki temel amacın yanı sıra dericilik eğitimi online platforma taşıyarak yine bu alandaki bir eksiği kapatmak da önemli amaçlarımızdan birisiydi.

Nihayet Erasmus+ çatısı altında açılan proje çağrılarında bir tanesi bu amaca hizmet edecek imkanlar sunuyordu ve biz de Türkiye Deri Sanayicileri Derneği liderliğinde TÜRDEV (Türkiye Deri Vakfı) ve Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Deri Mühendisliği Bölümü ortaklıklarında başvuru yapmak üzere hazırlıklara başladık. Son başvuru tarihinin üç ay gibi kısa bir sürece sıkışması zorlayıcı bir faktör olmakla birlikte zamanında yetiştirmek üzere gereken tüm olanaklar seferber edildi. TDSD, TÜRDEV ve Ege Üniversitesinin yanı sıra İngiltere, İspanya, Portekiz ve Fransa'daki eğitim kurumları ve tabakhaneleri proje ortağı olarak alma konusunda girişimlerimiz başlamış durumda. Ülkemiz dahil toplam 4 ülke ve 8 partnerden oluşması gereken yapı tesis edilebilir ve proje başvurumuz kabul edilirse sektörümüz için son derece önemli olan deri mühendislerimize yeni ufuklar açma imkanına sahip olacağız.

Deri Tabaklamanın Sırlarını Sümerler'den Öğrendik

ODTÜ Kimya Bölümü Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Ural Akbulut tarafından kaleme alınan çalışmayı olduğu gibi sizlerle paylaşmak istedik.

Derinin günlük yaşamda kullanılması M.Ö. 7000'lere kadar uzanır. İlk insanların deriyi nasıl tabakladığı Sümer kil tabletlerinde yazılıdır.

DERİ İLK İNSANLARIN EN FAZLA KULLANDIĞI MALZEMEYDİ

Hayvan derileri canlıyken esnek ve yumuşaktır. Yüzülmüş deri ise bir süre sonra kokuşur veya kuruyup kırılganlaşır. Tabaklama işlemi, deriyi canlıyken sahip olduğu dayanıklılık ve yumuşaklığı kazandırır. İlk insanlar, deriyi dumana tutma, yağlama veya tuzlama yoluyla korurdu. İlk tabaklamanın, tarım ve hayvancılığın başladığı Pakistan ve Urfa'da M.Ö. 7000'lerde yapıldığı sanılmaktadır. M.Ö. 2500'lerden itibaren Sümerler, kil tabletlerde deri tabaklamanın reçetelerini vermiştir. Sümer dilinde, deri tabaklayıcısı "ASGAB"dır. O dönemde 8 işyerinden birinin deri atölyesi olduğu tabletlerde yazılıdır. Tabaklama atölyelerinin, kötü kokular nedeniyle şehir dışına çıkarıldığı tabletlerde anlatılmaktadır. Kil tabletlerde, su yılanı dahil olmak üzere hemen her hayvanın derisinin tabaklandığı yazar. Savaş arabalarında deriyi ilk kez Sümerler kullandı. Alp Dağları'nda 1991'de 5300 yıllık ve Ermenistan'da 2010'da 5500 yıllık bozulmamış deri ayakkabılar bulundu.

5500 yıllık en eski ayakkabı (Ermenistan-2010)

5300 yıllık ayakkabının replikası (Alpler-1991)

Sümerler İdrar, Gübre, Şap ve Meşe Palamutu Kullanırdı.

Sümerler, teknik ve ticari işlemlerde yazılı kayıt tuttıkları için 5000 yıl önceye uzanan kimyasal teknolojileri hakkında bilgiye sahibiz. İdrar, gübre, meşe palamutu, nar kabuğu, asma yaprağı, üzüm, un, yağ, süt ve şap gibi maddeler Sümerler tarafından deri tabaklamada kullanılırdı. Bu teknikler, bazı köylerde binlerce yıldır kullanılmaya devam ediyor. Sümerler'in tabaklama yöntemlerindeki kimyasal işlemler, modern tabaklama yöntemleriyle paralellik gösterir. Modern yöntemlerde kullanılan kimyasalların saf olması nedeniyle istenilen standartta deri üretilebilmektedir. Sümerler'in ve daha sonra Hititler'in malzemeleri saf olmadığı için deri kalitesi her zaman iyi olmazdı. Deri, Sümerler döneminde kapı menteşesi, ayakkabı, kemer, su kabı, yağ kabı, kalkan, ok sadağı, eyer, at koşumu, miğfer, davul derisi gibi çeşitli amaçlarla kullanılırdı. Derinin tulum olarak çıkarılıp şişirilerek cankurtaran simidi gibi kullanıldığı da biliniyor. Alacahöyük'te Hititler'den kalan bir kaya kabartmasında, bir müzisyen gayda (tulum) çalarken resmedilmiştir.

Sümerler'in Deri Tabaklama Teknikleri

Sümerler'den kalan kil tabletlerde farklı amaçlar için farklı tabaklama teknikleri kullandıkları görülmektedir. Genel olarak izlenen yol günümüzdeki tekniklere çok benzer. Önce yeni yüzülmüş deri, tuzlu suya atılarak bozulması önlenirdi. Kılların kolayca kazınması için derinin, idrar dolu çukurlarda bir süre kokuşması sağlanırdı. Günümüzde ise, kireç ve sodyum sülfür kıl dökücü olarak kullanılır. Ardından derinin yüzeyine hayvan gübresi sürülürdü. Gübredeki enzimler istenmeyen proteinleri parçalayarak uzaklaştırır. Bazı eski medeniyetlerde gübre yerine, hayvanın beyni ezilerek deriye sürülürdü. Ülkemizde de eskiden kuş ve köpek gübresi tabakhanelerde kullanılırdı. Bu etaplardan sonra asıl tabaklama işlemine geçilirdi. Tabaklama işlemi derinin fiberleri arasında kimyasal bağlar oluşturur.

3300 yıl önce bir Hitit şenliğinde deri tulum (gayda) çalan müzisyen (soldan ikinci)

Bu bağlar sayesinde deri esnek, dayanıklı ve uzun ömürlü olur. Sümerler, şap ile veya tanin içeren meşe palamutu, nar kabuğu veya şarapla tabaklama işlemini tamamlar ve yağla yumuşaklık sağlardı. Palamut da eski tabakhanelerimizde kullanılırdı. Günümüzde tabaklamada krom şapı kullanılıyor. Bir kil tablette özetle "Bu boğa derisini saf un, iyi şarap ve bira karışımında beklet. İyi cins boğa yağı, kokulu bitki esansı ve kaliteli un karışımlarıyla kapla. Hitit ülkesinin şapı ve palamutu (tozu) ile deriyi ovuştur" yazılıdır. Diğer bir tablette "Yavru keçinin postunu sarı keçinin sütü ve unla kapla. Kaliteli yağ, normal yağ ve iyi cins boğa yağıyla deriyi yağla. Şap, üzüm suyu ve Hitit ülkesinin palamutu (tozu) ile deriyi kapla" denilmektedir. Sümerler'in çok sayıda tabaklama tekniği olsa da prensip farklı değildir.

Modern Deri Tabaklama Yöntemleri

Palamut, idrar, gübre veya hayvan beyni deri fabrikalarında artık kullanılmıyor. Bu yöntemler köylerde veya doğal malzeme meraklılarınca kullanılıyor. Modern deri fabrikalarında izlenen temel işlemler: ıslatma, kıl giderme ve kireçlik, kireç giderme ve sama, yağ giderme, piklaj, krom tabaklama, yağlama, retenaj, boyama ve son olarak finisaj olarak özetlenebilir. Bu işlemler, temelde Sümerler'in izlediği yöntemlere paraleldir. Önce tuzlanmış deriler suda ıslatılır ve ardından kıl dökücüsodyum sülfür- kireç banyosuna alınır. Kireç uzaklaştırıldıktan sonra enzim banyosuna alınan deri, tabaklamaya hazır hale gelir. Krom şapı (potasyum krom sülfat) banyosunda tabaklama tamamlanır. Deri son olarak yağ ve poliüretan gibi katkılarla esnek ve dayanıklı hale getirilerek boyanıp kullanıma verilir.

Deri, binlerce yıldır her insanın kullandığı bir malzemedir. Plastikler, onu unutturur sanıldı ama henüz derinin özelliklerine sahip plastik yapılamadı.

Prof. Dr. Ural Akbulut

ODTÜ Kimya Bölümü

Deriden yapılmış at koşumu, kalkan ve ok sadağı kullanan Hititli savaşçılar

Mulberry, Sürdürülebilir Derinin Yerini Hiçbir Şeyin Tutmadığını Fark Etti

Vogue India , önde gelen moda aksesuar markası Mulberry'nin ürünleri için sürdürülebilir deri kullanmaya kararlı olduğunu bildirdi.

Moda Deriden Otomotiv Derisine

Vogue makalesinin işaret ettiği gibi, Mulberry bu konuda yalnız değil: "Bu vegan alternatiflerin çoğu henüz emekleme aşamasındayken ve genellikle sentetik içeriyorken, lüks moda evleri giderek daha fazla sığır derisini nasıl daha sürdürülebilir şekilde üretebileceklerine bakıyor."

Doğal olarak, derinin kalıcı cazibesi ve sürdürülebilir doğası hakkında moda dünyasında öğrenilen dersler, tüketicilere gerçek deri ve sentetik alternatifler arasında benzer seçenekler sunulduğu otomotiv derisi dünyası için de aynı şekilde geçerlidir.

Rejeneratif Tarım Ve İzlenebilirlik

Mulberry, derisinin mümkün olduğunca sürdürülebilir olmasını sağlamak için birkaç farklı yol izliyor. 2035 yılına kadar karbon nötr olmayı taahhüt ederek, sağlıklı toprağı koruyan ve daha fazla karbon depolama yeteneğini en üst düzeye çıkaran rejeneratif tarım tekniklerini teşvik ediyor.

Ayrıca, çiftlikten bitmiş ürüne kadar postlarını takip edebilmesi için tedarik zinciri genelinde izlenebilirlik ve şeffaflığa büyük önem veriyor. Örneğin, Scottish Leather Group gibi güvenilir ortaklar, her bir deri parçasının kaynağının doğrulanabilmesini sağlar. Çiftlikleri ayrıca derinin sürdürülebilirlik öyküsünü daha da geliştiren net sıfır CO2 emisyonu ile çalışıyor.

Yaşam Döngüsü Perspektifi

Bu hikayeye başka bir bakış açısı, derinin sağladığı uzun ömürdür. Deri, doğal olarak dayanıklı olup, uzun yıllar verimli kullanım sağlar, aynı zamanda Mulberry, ürünlerinin ömrünü daha da uzatmak için bir onarım hizmeti de sunar. Sonuçta, herhangi bir deri parçası da biyolojik olarak parçalanabilir, bu nedenle geri dönüşüm döngüsünü en doğal şekilde tamamlayabilir.

Bir Algı Sorunu

Vogue makalesi, sürdürülebilir tasarımcı Caroline Massenet'ten (lüks bir deri ve süet markası olan SKIIM Paris'in kurucusu) alıntı yapıyor: "İnsanların kafasında, vegan deri daha sürdürülebilir, ancak gerçekte çok fazla plastik." Otomotiv deri endüstrisinin karşı karşıya olduğu temel zorluk budur. Sürdürülebilirlik açısından gerçekten doğru zamanda doğru üründür – ancak tüketicilerin onu bir kez daha benimsemeleri için hatalı algılarının değiştirilmesi gerekir.

2023 YILI ULUSLARARASI FUARLAR

13 – 15 MART	APLF DUBAI
13 – 15 MART	FASHION ACCESS DUBAI
3 – 6 MAYIS	AYSAF
29 – 31 MAYIS	SHOES LEATHER GUANGZHOU
6 – 8 HAZİRAN	LESHOW MOSCOW
17 – 20 HAZİRAN	GARDA FAIRS ITALY
4 – 6 TEMMUZ	PREMIERE VISION PARIS
12 – 14 TEMMUZ	SHOES LEATHER VIETNAM
18 – 19 TEMMUZ	PREMIERE VISION NEW YORK
19 – 20 TEMMUZ	LINEAPELLE NEWYORK
29 – 31 AĞUSTOS	ALL CHINA LEATHER EXHIBITION
4 – 6 EYLÜL	SHOES LEATHER GUANGZHOU
5 – 8 EYLÜL	MOSSHOES MOSCOW
6 – 9 EYLÜL	AYMOD
17 – 20 EYLÜL	MİPEL
17 – 20 EYLÜL	MICAM MILANO
19 – 21 EYLÜL	LINEAPELLE MILANO
13 – 15 KASIM	SHOES LEATHER HANOI

Sektörel İhracat

İDMİB

İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği tarafından yayınlanan aylık rapora göre...

2023 yılı Ocak-Mart döneminde Türkiye'nin genel ihracatı %1,1 oranında azalarak 54,3 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatında ise %13,7 oranında artış yaşanmış ve 570 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Deri ve deri ürünleri sektörümüzün toplam ihracattan aldığı pay ise %1,1 olarak kaydedilmiştir.

Bu dönemde en büyük ihracat pazarımız konumunda olan Hindistan'a ihracatımızda, 2022 yılı aynı dönemine kıyasla %13,7 oranında artış yaşanmış ve 6,5 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir.

Bu dönemde en büyük ikinci ihracat pazarımız %60,7 oranında azalışla yaklaşık 4,8 milyon dolar ihracat gerçekleştirilen İtalya olmuştur. İtalya'nın bu ürün grubu toplam ihracatı içerisindeki payı %10,4 olarak kaydedilmiştir.

Hindistan'ın bu ürün grubumuzun toplam ihracatı içerisindeki payı %14,3 olarak hesaplanmaktadır.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde ilk on ülke arasında sırasıyla %1,1 ile Portekiz, %61,7 ile Dominik, %1,2 ile İspanya ihracat artışı yaşanan ülkeler olurken %47,6 ile Almanya, %2,2 ile Çin, %64,5 ile Güney Kore ve %28,8 ile Vietnam, %21,1 ile Fransa ihracat azalışı yaşanan ülkeler olmuştur.

Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatında İlk 10 Ülke

Birim: 1.000 ABD \$	2022	2023	Değişim %	2022	2023	Değişim %	Pay %
	Mart	Mart		Ocak - Mart	Ocak - Mart		
1 İTALYA	16.838	16.553	-1,7%	40.505	40.007	-1,2%	7,0
2 ALMANYA	15.684	13.959	-11,0%	43.297	38.410	-11,3%	6,7
3 UKRAYNA	1.515	2.066	36,3%	4.161	27.276	555,5%	4,8
4 IRAK	7.618	10.116	32,8%	17.551	19.898	13,4%	3,5
5 FRANSA	5.878	6.199	5,5%	16.658	19.897	19,4%	3,5
6 ROMANYA	7.705	7.785	1,0%	16.790	17.653	5,1%	3,1
7 BİRLEŞİK KRALLIK	7.030	6.777	-3,6%	19.140	16.660	-13,0%	2,9
8 İSPANYA	7.566	5.646	-25,4%	22.522	16.059	-28,7%	2,8
9 HOLLANDA	5.765	4.715	-18,2%	15.327	14.234	-7,1%	2,5
10 POLONYA	5.539	5.641	1,9%	15.146	14.211	-6,2%	2,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	81.138	79.457	-2,1%	211.098	224.305	6,3%	39,3
DIĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	110.540	140.446	27,1%	290.654	346.113	19,1%	60,7
AB (27) TOPLAMI	84.753	80.755	-4,7%	218.802	208.226	-4,8%	36,5
DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	191.678	219.904	14,7%	501.751	570.418	13,7%	100,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

2023 yılı Ocak-Mart döneminde en önemli ihracat pazarımız, %1,2 azalış oranı ile İtalya olmuştur. Bu dönemde İtalya'ya yapılan ihracatımız 40 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İtalya'nın Türkiye'nin deri ve deri ürünleri ihracatından aldığı pay %7 olarak hesaplanmaktadır.

2023 yılının Ocak-Mart döneminde %6,7 pay ile ikinci en önemli ihracat pazarımız Almanya olmuştur. Almanya'ya ülkemizden, geçen yılın aynı dönemine kıyasla %11,3 azalış oranı ile 38,4 milyon dolarlık deri ve deri ürünleri ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Ukrayna'ya 2023 yılı Ocak-Mart döneminde 27,3 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş ve bu değer ile Ukrayna 3. sırada yer almıştır. Bu ülkeye yönelik ihracatımız 2022 yılı Ocak-Mart dönemine kıyasla %555,5 oranında artmış ve Ukrayna'nın deri ve deri ürünleri ihracatımızdan aldığı pay %4,8 olarak hesaplanmıştır.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde Türkiye'den en çok deri ve deri ürünleri ihracatı yapılan ilk 10 ülke arasında Irak'a %13,4, Fransa'ya 19,4, Romanya'ya 5,1 oranında ihracat artışı kaydedilirken Birleşik Krallık'a %13, İspanya'ya %28,7, Hollanda'ya %7,1, Polonya'ya %6,2 oranlarında ihracat azalışı kaydedilmiştir.

İşlenmiş kürk ürün grubu toplamında, 2023 yılının Ocak-Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %3,4 oranında artış yaşanmış, ihracatımız 10,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bu ürün grubunda ülkemizin en büyük ihracat pazarı İtalya olmuştur. İtalya'ya 2023 yılı Ocak-Mart döneminde işlenmiş kürk grubunda ihracat 2,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiş ve bu değer ile %25,2 pay almıştır.

Anılan dönem itibariyle Türkiye tarafından en fazla işlenmiş kürk ihracatı yapılan ilk on ülke içerisinde, %0,9 ile Almanya, %92,8 ile Hong Kong, %1,8 ile Birleşik Devletler, %1243,4 ile Vietnam, %43,8 ile Hindistan, %394,6 ile Çin ihracat artışı yaşanan ülkeler olurken %46,5 ile Portekiz, %50,7 ile Güney Kore, %5,1 ile Beyaz Rusya ihracatta düşüş yaşanan ülkeler olmuştur.

TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI

2023 OCAK-MART

Birim: 1.000 \$		2022 MART	2023 MART	DEĞİŞİM %	2022 OCAK - MART	PAY %	2023 OCAK - MART	PAY %	DEĞİŞİM %
1	İTALYA	16.838	16.553	-1,7	40.505	8,1	40.007	7,0	-1,2
2	ALMANYA	15.684	13.959	-11,0	43.297	8,6	38.410	6,7	-11,3
3	UKRAYNA	1.515	2.066	36,3	4.161	0,8	27.276	4,8	555,5
4	İRAK	7.618	10.116	32,8	17.551	3,5	19.898	3,5	13,4
5	FRANSA	5.878	6.199	5,5	16.658	3,3	19.897	3,5	19,4
6	ROMANYA	7.705	7.785	1,0	16.790	3,3	17.653	3,1	5,1
7	BİRLEŞİK KRALLIK	7.030	6.777	-3,6	19.140	3,8	16.660	2,9	-13,0
8	İSPANYA	7.566	5.646	-25,4	22.522	4,5	16.059	2,8	-28,7
9	HOLLANDA	5.765	4.715	-18,2	15.327	3,1	14.234	2,5	-7,1
10	POLONYA	5.539	5.641	1,9	15.146	3,0	14.211	2,5	-6,2
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		81.138	79.457	-2,1	211.098	42,1	224.305	39,3	6,3
11	KAZAKİSTAN	2.503	6.039	141,3	6.584	1,3	14.030	2,5	113,1
12	İSRAİL	8.807	7.924	-10,0	15.092	3,0	13.707	2,4	-9,2
13	ABD	3.161	4.118	30,3	14.760	2,9	13.522	2,4	-8,4
14	LİBYA	8.685	6.051	-30,3	18.393	3,7	12.127	2,1	-34,1
15	BULGARİSTAN	3.283	3.650	11,2	9.531	1,9	9.211	1,6	-3,4
16	SİRBİSTAN	3.045	3.878	27,4	6.951	1,4	8.789	1,5	26,4
17	SUUDİ ARABİSTAN	212	4.431	1994,8	731	0,1	8.450	1,5	1056,0
18	YUNANİSTAN	3.094	4.502	45,5	6.033	1,2	8.166	1,4	35,4
19	FAS	2.391	3.403	42,4	5.779	1,2	7.762	1,4	34,3
20	HİNDİSTAN	2.659	3.374	26,9	6.188	1,2	7.098	1,2	14,7
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI		118.976	126.828	6,6	301.140	60,0	327.169	57,4	8,6
21	BEYAZ RUSYA	1.923	1.960	1,9	5.001	1,0	6.133	1,1	22,7
22	PORTEKİZ	3.060	2.445	-20,1	5.960	1,2	5.950	1,0	-0,2
23	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	2.324	2.362	1,6	5.350	1,1	5.869	1,0	9,7
24	TACİKİSTAN	1.639	2.988	82,3	4.326	0,9	5.719	1,0	32,2
25	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	2.234	1.837	-17,8	5.588	1,1	5.622	1,0	0,6
26	SUDAN	1.766	1.491	-15,6	4.870	1,0	5.493	1,0	12,8
27	İSVİÇRE	1.115	2.207	98,0	3.220	0,6	5.211	0,9	61,9
28	GÜRCİSTAN	1.538	2.415	57,1	3.443	0,7	5.080	0,9	47,5
29	CEZAYİR	2.218	1.333	-39,9	4.385	0,9	4.728	0,8	7,8
30	ÖZBEKİSTAN	1.430	1.894	32,4	3.292	0,7	4.444	0,8	35,0
31	KIRGIZİSTAN	835	1.763	111,2	3.609	0,7	4.429	0,8	22,7
32	SLOVAKYA	910	1.327	45,8	3.425	0,7	4.417	0,8	28,9
33	YEMEN	1.327	1.468	10,6	3.015	0,6	4.041	0,7	34,0
34	KKTC	908	2.297	152,9	1.717	0,3	3.971	0,7	131,3
35	MOLDAVYA	1.085	1.640	51,1	2.491	0,5	3.765	0,7	51,1
36	ÇEKYA	1.011	991	-2,0	3.216	0,6	3.639	0,6	13,2
37	BOSNA-HERSEK	1.302	1.793	37,7	2.985	0,6	3.395	0,6	13,7
38	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	765	1.021	33,6	3.206	0,6	3.049	0,5	-4,9
39	ARNAVUTLUK	1.602	1.481	-7,5	4.014	0,8	2.962	0,5	-26,2
40	BELÇİKA	717	1.053	46,8	2.064	0,4	2.792	0,5	35,3
41	GÜNEY KORE CUMHURİYETİ	1.916	1.246	-35,0	5.240	1,0	2.767	0,5	-47,2
42	AVUSTRALYA	704	476	-32,4	3.174	0,6	2.675	0,5	-15,7
43	KANADA	774	590	-23,8	2.375	0,5	2.661	0,5	12,1
44	SENEGAL	939	994	5,9	2.089	0,4	2.604	0,5	24,6
45	KOSOVA	565	1.351	138,9	1.979	0,4	2.562	0,4	29,4
46	DOMINİK CUMHURİYETİ	944	583	-38,2	1.594	0,3	2.490	0,4	56,2
47	ÜRDÜN	1.589	1.348	-15,1	4.712	0,9	2.480	0,4	-47,4
48	KUZEY MAKEDONYA	886	1.057	19,2	2.576	0,5	2.116	0,4	-17,8
49	LÜBNAN	803	980	22,2	1.565	0,3	2.091	0,4	33,6
50	LİTVANYA	1.269	825	-35,0	3.762	0,7	2.010	0,4	-46,6
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI		159.074	172.045	8,2	405.380	80,8	442.334	77,5	9,1
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER		32.604	47.859	46,8	96.371	19,2	128.084	22,5	32,9
AB (27) TOPLAMI		84.753	80.755	-4,7	218.802	43,6	208.226	36,5	-4,8
TOPLAM DERİ İHRACATI		191.678	219.904	14,7	501.751	100,0	570.418	100,0	13,7

Kaynak: İhracatçı Birlikleri / e-Birlik Sistemi